



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

04.03.2016

м. Полтава

№ 02/34-рш

Справа № 02-02-50/63-2015

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Адміністративна колегія Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Полтавського обласного комунального підприємства «Полтавафарм» та подання з попередніми висновками Другого відділу досліджень та розслідувань від 12.02.2016 № 02/47-ПВ,

ВСТАНОВИЛА

Розпорядженням адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення) від 26.05.2015 № 02/67-р розпочато розгляд справи № 02-02-50/63-2015 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Полтавського обласного комунального підприємства «Полтавафарм» (далі – ПОКП «Полтавафарм»), передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатом розгляду справи № 02-02-50/63-2015 встановлено наступне.

ПОКП «Полтавафарм» діє на підставі статуту в новій редакції, затвердженого Управлінням майном Полтавської обласної ради наказом від 26.09.2008 № 161, погодженого Головним управлінням охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації та проведено державну реєстрацію змін до установчих документів 28.11.2008, номер запису 15771050060000008. Засновником підприємства є Полтавська обласна рада. До складу Підприємства входять відокремлені структурні підрозділи – філії (центральні районні аптеки, між лікарняні аптеки, центральна міська аптека, аптеки та Кременчуцька філія) та структурні підрозділи.

Підприємство є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, круглу печатку із своїм найменуванням, кутовий штамп та інші реквізити.

Місцезнаходження ПОКП «Полтавафарм»: вул. Горбанівська, 2, с. Розсошенці, Полтавський район, Полтавська область, 38751.

Відповідно до довідки АА № 732987 з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України ПОКП «Полтавафарм» має ідентифікаційний код – 32986923, організаційно – правова форма за КОПФГ «150 Комунальне підприємство», види діяльності за КВЕД-2010:

46.46 Оптова торгівля фармацевтичними товарами

21.20 Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів

47.73 Роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах

47.74 Роздрібна торгівля медичними й ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах

47.75 Роздрібна торгівля косметичними товарами та туалетними приналежностями в спеціалізованих магазинах

49.41 Вантажний автомобільний транспорт.

ПОКП «Полтавафарм» має Ліцензію серії АВ № 599030 Державної служби України з лікарських засобів на виробництво лікарських засобів, оптову та роздрібну торгівлю лікарськими засобами, дата видачі 22.05.2012.

Відповідно до Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців станом на 24.02.2015 відокремленими підрозділами Підприємства є, зокрема, Міжлікарняна аптека № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» (код ЄДРПОУ – 33203096, пров. Госпітальний, 6, м. Полтава, 36003), Аптека № 6 – Філія ПОКП «Полтавафарм» (код ЄДРПОУ – 33203122, вул. Фрунзе, 99, м. Полтава, 36002).

Таким чином, ПОКП «Полтавафарм» у розумінні абзацу 12 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Міжлікарняна аптека № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» діє на підставі Положення, затвердженого ПОКП «Полтавафарм» наказом від 14.10.2004 № 68/1.

Згідно із Положенням, МЛА № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» - це відокремлений підрозділ Підприємства, що не має статусу юридичної особи і здійснює свою діяльність від імені Підприємства на підставі даного Положення на основі права оперативного-господарського використання майна.

До складу МЛА № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» входять структурні підрозділи (аптечні пункти):

- аптечний пункт – м. Полтава, пров. Рибальський, 10 А;

- аптечний пункт – м. Полтава, вул. Монастирська, 7А.

Філії делегується фінансово-господарські, організаційно-методичне керівництво аптеками, аптечними пунктами, аптечними кіосками, що входять до її складу. Філія має окремий баланс, рахунки в установах банків, печатку, штамп.

Правами Філії є, зокрема, в межах наданих Підприємством повноважень, вступати у взаємовідносини з юридичними та фізичними особами на договірних засадах щодо купівлі-продажу товарів, робіт та послуг (п. 5.2.2 Положення).

Відповідно до довіреностей від 01.01.14 №44 та №43, від 01.04.14 №109 та №108, від 01.07.14 №169 та №168, від 01.10.14 №230 та 229 наданих директором ПОКП «Полтавафарм» Стецюк Н.В., МЛА № 207 – Філії ПОКП «Полтавафарм» може укладати від імені та за погодженням з ПОКП «Полтавафарм» договори купівлі – продажу, поставки лікарських засобів, поставки лікарських засобів в субстанція, виробів медичного призначення та супутніх товарів з постачальниками, у випадку відсутності відповідного товару на аптечному складі «ПОКП «Полтавафарм», а також купівлі – продажу, постачання товарів, робіт, послуг, пов'язаних з забезпеченням діяльності МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм».

МЛА № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» має довідку АА № 838766 з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, відповідно до якої, ідентифікаційний код – 33203096, правовий статус – без права юридичної особи, головне підприємство – ПОКП «Полтавафарм», організаційно – правова форма за КОПФГ «610 Філія (інший відокремлений підрозділ)», види діяльності за КВЕД-2010:

47.73 Роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах

21.20 Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів

47.74 Роздрібна торгівля медичними й ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах

47.29 Роздрібна торгівля іншими продуктами харчування в спеціалізованих магазинах

47.25 Роздрібна торгівля напоями в спеціалізованих магазинах

46.46 Оптова торгівля фармацевтичними товарами.

Міжлікарняна аптека № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» має копію Ліцензії серії АВ № 599030 Державної служби України з лікарських засобів на виробництво лікарських засобів, оптову та роздрібну торгівлю лікарськими засобами, дата видачі 05.06.2012, виданої ПОКП «Полтавафарм», із зазначенням місця провадження діяльності – Міжлікарняна аптека № 207 (далі – МЛА), м. Полтава, пров. Госпітальний, 6.

Також МЛА № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» має копію Ліцензію серії АД № 037964 Державної служби України з контролю за наркотиками, виданої ПОКП «Полтавафарм», дата видачі 14.06.2012.

В ході дослідження, проведеного у відповідності до статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02 за № 317/6605 (надалі – Методика), встановлено наступне.

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

1. Суб'єкти господарювання, що здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами, через мережу аптекних закладів, розташованих на території 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави (далі – 2 МКЛ).
2. Товар – лікарські засоби, що призначаються в умовах стаціонарного лікування при надходженні пацієнтів на лікування до стаціонару лікарні.

Визначення товарних меж ринку.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Відповідно до п. 5.1. Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Одним із показників взаємозамінності товару є наявність спільної групи споживачів. В даному випадку, споживачами товару є пацієнти, яким в умовах стаціонарного лікування призначаються певні лікарські засоби від виду захворювання та стану організму.

Таким чином, застосування взаємозамінних товарів в даному випадку неможливо, оскільки лікування різного виду захворювань потребує вживання певних, конкретно визначених лікарських засобів.

Враховуючи вищезазначене, **товарними межами** досліджуваного ринку визначено роздрібну торгівлю лікарськими засобами, що призначаються в умовах стаціонарного лікування залежно від виду захворювання.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

Межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, що поступив до стаціонару закладу охорони здоров'я, придбання лікарських засобів є неможливим або недоцільним (п. 6.1 Методики).

Географічні межі даного ринку обумовлені цивільно-правовими відносинами, які склались між споживачами лікарських засобів та суб'єктами господарювання, що діють на ринку роздрібною торгівлі лікарськими засобами, надаючи перевагу легкості доступу покупця до продавця в зв'язку з обмеженими можливостями пересування пацієнтів за станом здоров'я.

В даному випадку, дослідження ринку лікарських засобів, що реалізуються в роздріб через аптечні заклади, що діють межах 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави, визначено, як самостійний ринок, виходячи із наступних факторів:

- максимальне наближення до споживача, що дозволяє пацієнту швидко, без додаткових затрат часу придбати необхідні лікарські засоби;
- проблематичність для ряду пацієнтів купівлі лікарських засобів в інших аптеках;
- фізичний стан пацієнта, що не дозволяє вільне пересування по населеному пункту;
- термінове призначення лікарських засобів для госпіталізованих пацієнтів;
- період епідемії грипу, ГРВІ.

Отже, територіальними (географічними) межами ринку доцільно визначити територію 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави та територію в радіусі 500 метрів від неї.

Часові межі ринку.

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-групових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

З урахуванням вищевикладеного, часовими межами ринку визначено 2014 рік.

Перелік споживачів.

Споживачами є пацієнти, що потребують вживання лікарських засобів у зв'язку з отриманням медичної допомоги під час знаходження на лікуванні у стаціонарі 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави.

Конкуренти на ринку.

Конкуренти – суб'єкти господарювання, які здійснюють роздрібну реалізацію лікарських засобів на території 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави та в радіусі 500 метрів від неї.

В 2014 році на даному товарному ринку у визначених територіальних межах діяли наступні суб'єкти господарювання:

- Полтавське обласне комунальне підприємство «Полтавафарм» (далі – ПОКП «Полтавафарм»), адреса: вул. Горбанівська, 2, с. Розсошенці, Полтавський район, Полтавська область, 38751, код ЄДРПОУ – 32986923;
- товариство з обмеженою відповідальністю «ТВА-ГРУПІ» (далі – ТОВ «ТВА-ГРУПІ»), адреса: вул. К. Малевича (Божепка), 86 Д, оф. 3.6, м. Київ, 03680, код ЄДРПОУ – 35677565;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Ліки Полтавщини» (далі – ТОВ «Ліки Полтавщини»), адреса: вул. Паризької Комуни, 40-а, м. Полтава, 36020, код ЄДРПОУ – 31391457.

Зазначені суб'єкти господарювання здійснювали діяльність територіальних межах 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави та в радіусі 500 метрів від неї через:

- аптечний пункт № 2 МЛА № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» на території 2 МКЛ за адресою: вул. Монастирська, 7-А, м. Полтава);
- МЛА № 207 – Філія ПОКП «Полтавафарм» за адресою: пров. Госпітальний, 6, м. Полтава (поряд з 2 МКЛ, до 500 м);
- аптечний пункт № 2 аптеки № 10 ТОВ «ТВА-ГРУПІ» на території 2 МКЛ за адресою: ;

- аптечний пункт № 8 аптеки № 3 ТОВ «Ліки Полтавщини» на території 2 МКЛ за адресою: вул. Монастирська, 7-А, м. Полтава.

Бар'єри вступу на ринок.

Відповідно до п. 1.3 Методики, бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар'єрами вступу на ринок роздрібної реалізації лікарських засобів є наявність відповідної ліцензії на здійснення діяльності з роздрібною торгівлю лікарськими засобами, спеціально обладнаного приміщення, одержання якого (у власність чи оренду) потребує оформлення певної кількості дозвільних документів, укладення договорів на придбання (отримання в оренду, користування на протязі певного часу) приміщення та супроводжуються певними фінансовими витратами.

Встановлення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку.

Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку. Відповідно до пункту 8.4. Методики, частка суб'єкта господарювання на ринку розраховується за формулою:

$$P_j = \frac{Q_j}{Q_{\text{рт}}} * 100[\%]$$

де P_j - частка на ринку j -го суб'єкта господарювання ($j = 1, j = 2, \dots, n$);

Q_j - обсяг товарів (товарної групи), що продаються (постачаються, виробляються) або придбаваються (споживаються, використовуються) j -м суб'єктом господарювання;

$Q_{\text{рт}}$ - обсяг ринку.

...

ПОКП «Полтавафарм»

$Q_j = 7\,119\,404,98$ грн. (обсяг реалізації лікарських засобів ПОКП «Полтавафарм» за 2014 рік на території 2 МКЛ).

$Q_{\text{рт}} = 11\,734\,865,08$ грн. (загальний обсяг реалізації лікарських засобів за 2014 рік в межах 2 МКЛ).

$P_j = 7\,119\,404,98 / 11\,734\,865,08 * 100 \% = 60,67 \%$.

Враховуючи вищезазначене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПОКП «Полтавафарм» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку роздрібної реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення в територіальних межах 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави та в радіусі 500 метрів від неї за підсумками діяльності у 2014 році із часткою, що перевищує 35 %.

В ході здійснення дослідження ринку роздрібної реалізації лікарських засобів суб'єктами господарювання в територіальних межах закладів охорони здоров'я, територіальним відділенням був обраний певний перелік лікарських засобів.

Основними критеріями відбору були першочергові лікарські засоби та вироби медичного призначення, що призначаються лікарями та необхідні в умовах стаціонарного лікування та при терміновому лікуванні невідкладних станів пацієнтів, у відповідності до інформації, наданої 2 МКЛ листом від 10.12.2014 № 01-2464.

За інформацією, наданою ПОКП «Полтавафарм» листом від 16.02.2015 № 155, листом від 10.04.2015 № 339, основними постачальниками лікарських засобів та виробів медичного призначення для ПОКП «Полтавафарм» були такі суб'єкти господарювання:

- СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»;
- ПрАТ «Альба-Україна»;
- ТОВ «БадМ»;
- ТОВ «Томаш»;
- ТОВ «Міреді-Медікал»;
- ТОВ «ЛексТрейд» тощо.

Вибірковим аналізом динаміки закупівельних та роздрібних цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення у аптечному пункті № 2 міжлікарняної аптеки № 207 філія ПOKП «Полтавафарм» за адресою: вул. Монастирська, 7-А, що розташований у 2-й міській клінічній лікарні м. Полтави, встановлено наступне (див. таблицю 2).

Таблиця 2

Назва лікарського засобу чи виробу медичного призначення	Аптечний пункт ПOKП «Полтавафарм» на території 2 МКЛ			Аптечні заклади ПOKП «Полтавафарм» в м. Полтава (поза межами закладів охорони здоров'я)		
	Дата	Роздрібна ціна, грн.	Торгівельна націнка, %	Дата	Роздрібна ціна, грн.	Торгівельна націнка, %
Розчин глюкози 10 % 400,0 мл	01.06.14	12,96	35	01.06.14	9,50	27,93
Розчин глюкози 10 % 400,0 мл	01.11.14	14,21	35	01.11.14	9,75	29,99
Розчин глюкози 5 % 200,0 мл	01.04.14	6,30	35	01.04.14	5,85	30,58
Шприц 2 мл Becton Dickinson	01.04.14	1,03	25	01.04.14	0,85	19,72
Шприц 2 мл Becton Dickinson	01.05.14	0,95	25	01.05.15	0,80	20,59
Шприц 10 мл Becton Dickinson	01.05.14	1,75	30	01.05.14	1,60	22,14
Шприц 20 мл Becton Dickinson	01.05.14	2,26	25	01.05.14	1,95	23,14
Бахіли 1 пара	01.10.14	0,67	45	01.10.14	0,55	14,58
Бахіли 1 пара	01.11.14	0,66	49	01.11.14	0,55	17,52

Як видно з таблиці 2, ПOKП «Полтавафарм» встановлювало роздрібні ціни в один і той самий період в аптечному пункті на території 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави застосовувало вищу торговельну націнку ніж у інших своїх аптечних закладах, які знаходяться у м. Полтава, наприклад:

- розчин глюкози 10 % 400,0 мл реалізовувався на території 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави з торговельною націнкою 35 %, а в інших аптечних закладах ПOKП «Полтавафарм» з торговельною націнкою – 29,99 %, що в свою чергу потягло здорожчання для пацієнтів 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави зазначеного препарату на 4,46 грн. (14,21 – 9,75);

- Шприц 20 мл реалізовувався на території 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави з торговельною націнкою 25 %, а в інших аптечних закладах ПOKП «Полтавафарм» з торговельною націнкою – 23,14 %, що в свою чергу потягло здорожчання для пацієнтів 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави кожного купленого шприца 20 мл на 0,31 грн. (2,26 – 1,95).

Таблиця 3

Адреса аптечного закладу (місцезнаходження)	Назва лікарського засобу	Дата поставки	Постачальник	Ціна постачальника, грн.	Дата реалізації	Відпускна ціна для населення, грн.	Торгівельна націнка, %
Аптечний пункт №2 МЛІА №207 – філія ПOKП «Полтавафарм» (2 МКЛ)	Но-шпа 40мл/2мл №25	21.01.14	ПOKП «Полтавафарм»	88,00	01.02.14	110,00	25
Аптека №50 (вул. Пушкіна, 16)		26.12.13	ПOKП «Полтавафарм» за ціною закупівлі у	84,70	03.02.14	105,79	24,9

			ТОВ «БадМ»				
Аптечний пункт №2 МЛА №207 – філія ПОКП «Полтавафарм» (2 МКЛ)	Но-шна 40мл/2мл №25	24.02.14	ПОКП «Полтавафарм»	92,00	01.03.14	115,00	25
Аптека №197 – філія ПОКП «Полтавафарм» (вул. Калініна, 37)		18.02.14	ПОКП «Полтавафарм» за ціною закупівлі у ТОВ «БадМ»	88,79	01.03.14	110,95	24,96
ПЦРА №250 (вул. Фрунзе, 241 А)		05.02.14	ПОКП «Полтавафарм» за ціною закупівлі у ТОВ «БадМ»	88,97	06.03.14	111,12	24,9
Аптечний пункт №2 МЛА №207 – філія ПОКП «Полтавафарм» (2 МКЛ)	Дексалгін 50мг/2 мл № 10	12.03.14	ПОКП «Полтавафарм»	65,43	01.04.14	94,51	35
Аптека №197 – філія ПОКП «Полтавафарм» (вул. Калініна, 37)		18.03.14	ПОКП «Полтавафарм» за ціною закупівлі у Фармако	61,35	01.04.14	82,80	34,96

Також слід зазначити, що Аптека №50 (вул. Пушкіна, 16) та ПЦРА №250 (вул. Фрунзе, 241 А) ПОКП «Полтавафарм» є невідокремленими структурними підрозділами Підприємства, на відміну від МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм», якій підпорядкований аптечний пункт № 2, розміщений на території 2 МКЛ.

Крім того, ПОКП «Полтавафарм», згідно таблиці 3, в окремих випадках, здійснювало реалізацію лікарських засобів та виробів медичного призначення, в аптечному пункті на території 2 МКЛ, постачальником яких було саме Підприємство та здійснювало їх поставку з торгівельною націнкою до ціни закупівлі у постачальників ПОКП «Полтавафарм», а в інших своїх аптечних закладах, що знаходяться у м. Полтава – невідокремлених підрозділах, здійснювало реалізацію тих же самих лікарських засобів та виробів медичного призначення, але при цьому лікарські засоби та вироби медичного призначення знаходили за цінами, по яких їх було закуплено ПОКП «Полтавафарм» у постачальників. Зазначене призвело до збільшення вартості лікарських засобів та виробів медичного призначення, що реалізуються в аптечному пункті ПОКП «Полтавафарм» на території 2 МКЛ при їх поставках ПОКП «Полтавафарм» як постачальником.

Роздрібні ціни конкурентів, що здійснюють діяльність в вказаних територіальних межах, по місяцям реалізації аптечним пунктом № 2 МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм» лікарських засобів та виробів медичного призначення, наведених в таблиці 4, майже в усіх зазначених випадках нижчі ніж у ПОКП «Полтавафарм» (див. таблицю 4).

Таблиця 4

Назва лікарського засобу чи виробу медичного призначення, виробник один. виміру	Місяць 2014 року	Роздрібна ціна в аптечному пункті № 2 МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм», грн.	Роздрібна ціна в аптечному пункті № 2 аптеки № 10 ТОВ «ТВА- ГРУПП»	Роздрібна ціна в аптечному пункті № 8 аптеки № 3 ТОВ «Ліки Полтавщини»
Реосорбілакт (ЮРІЯ-ФАРМ), 200 мл	Січень	27,36	27,05	26,05
Реосорбілакт (ЮРІЯ-ФАРМ), 200 мл	Грудень	44,31	44,45	41,30
Супрастин (Венгія), 1 мл, №5	березень	52,16	40,50 – 47,85	52,10
Супрастин (Венгія), 1 мл, №5	травень	73,15	61,95	-
Р-н новокаїну (Галичфарм), 0,5%, 5,0, №10	січень	7,25	6,40 – 6,65	6,30
Р-н новокаїну (Галичфарм), 0,5%, 5,0,	березень	7,76	-	6,90

№10				
Р-н глюкози (ЮРІЯ-ФАРМ), 5%, 200 мл Закуплялась у МТК	березень	6,30	6,50	5,55
Р-н глюкози (ЮРІЯ-ФАРМ), 5%, 200 мл Закуплялась у МТК	квітень	6,30	6,05 – 6,25	5,95
Лінкоміцин (Здоров'я) 2 мл, №10	червень	39,28	35,05 – 35,75 (Дарниця)	34,00
Лінкоміцин (Здоров'я) 2 мл, №10	жовтень	41,89	37,90 (Дарниця)	-
По-шпа (Венгрія), 40 мл/2 мл № 10	січень	110,00	105,40	-
Но-шпа (Венгрія), 40 мл/2 мл № 10	березень	131,34	116,30 – 118,35	123,70
По-шпа (Венгрія), 40 мл/2 мл № 10	грудень	211,02	213,58	176,95
Флуконазол (Технолог), 50 мг, №10	травень	14,97	-	11,55 (Астрафарм)
Флуконазол (Технолог), 50 мг, №10	липень	14,98	-	11,45 (Астрафарм)
Флуконазол (ЮРІЯ-ФАРМ), 2%, 100 мл	березень	59,40	48,55 – 50,55	-
Дексалгін (Берлін), 50 мг/2 мл №10	лютий	71,73	58,20 – 78,10 (Менарини, №5)	76,75 (Менарини, №5)
Дексалгін (Берлін), 50 мг/2 мл №10	квітень	109,07	82,25	-
Дексалгін (Берлін), 50 мг/2 мл №10	вересень	120,31	125,05	116,00 (Менарини, №5)
Магнія сульфат (Ніко), 5,0, № 10	травень	9,36	9,35 (Галичфарм)	7,50 (Галичфарм)
Шприц 2 мл (Бекон)	квітень	0,95	0,85 (Юрія-фарм)	0,80
Шприц 5 мл (Бекон)	травень	1,33	1,30	1,25
Платифілін (Дарниця), 1,0, №10	лютий	24,19	-	20,95
Платифілін (Дарниця), 1,0, №10	березень	26,66	-	21,30 (Здоров'я)
Атропін (Харків), 1 мл, №10	березень	11,94	12,00	-
Спирт 96% (Био-Фарма), 100 мл	січень	9,15	-	8,65
Спирт 96% (Био-Фарма), 100 мл	квітень	9,92	9,40	9,25

Відповідно до інформації, наданої ПОКП «Полтавафарм» листом від 12.06.2015 № 508, зокрема, витягу з наказу № 1 від 02.01.2014 «Про організацію бухгалтерського обліку та облікової політики ПОКП «Полтавафарм»» звичайною ціною реалізації товару зі складу вважати відпуск товару з націнкою, зокрема, **підрозділам – 3 – 9 %**, а також вказано, що розмір націнки при відпуску структурним підрозділам – філіям підприємства встановлюється індивідуально, в залежності від обсягів замовлень, умов оплати, віддаленості підприємства.

За інформацією ПОКП «Полтавафарм» в 2014 році при реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення МЛА № 207 – філія ПОКП «Полтавафарм» застосовувала торговельну націнку від 1 до 49,6 %.

Аналізом інформації, наданої ПОКП «Полтавафарм», щодо динаміки закупівельних та роздрібних цін, торговельних націнок при реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення (згідно визначеного переліку) в аптечному пункті № 2 МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм» встановлено, що торговельні націнки складають від 20 % до 35 %.

Таким чином, роздрібні ціни в аптечному пункті № 2 МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм» на лікарські засоби та вироби медичного призначення вищі, при здійсненні поставок ПОКП «Полтавафарм» (зі складу), ніж в невідокремлених структурних підрозділах – аптеках ПОКП «Полтавафарм» по м. Полтава і різниця становить від 3,9 % до 32,9 % (див. таблицю 5).

Таблиця 5

Назва лікарського засобу чи виробу медичного призначення, виробник один. виміру	Місяць 2014 року	Роздрібна ціна в аптечному пункті № 2 МЛІА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм», грн.	Торгівельна націнка в аптечному пункті № 2 МЛІА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм», %	Роздрібна ціна в аптеках (невідокремлених підрозділах) по м. Полтава, грн.	Торгівельна націнка в аптеках (невідокремлених підрозділах) по м. Полтава, %	Різниця між цінами, %
Реосорбілакт (ЮРІА-ФАРМ), 200 мл	Січень	27,36	25	25,75	24,7	6,3
Реосорбілакт (ЮРІА-ФАРМ), 200 мл	Грудень	44,31	25	37,15	24,89	19,3
Супрастин (Венгрія), 1 мл, №5	березень	52,16	25	47,16	24,89	10,6
Супрастин (Венгрія), 1 мл, №5	травень	73,15	25	68,49	24,9	6,8
Р-н новокаїну (Галичфарм), 0,5%, 5,0, №10	січень	7,25	35	6,25	24,25	16
Р-н новокаїну (Галичфарм), 0,5%, 5,0, №10	березень	7,76	35	6,40	24,51	21,3
Р-н глюкози (ЮРІА-ФАРМ), 5%, 200 мл Закуплялась у МТК	березень	6,30	35	5,85	30,58	7,7
Р-н глюкози (ЮРІА-ФАРМ), 5%, 200 мл Закуплялась у МТК	квітень	6,30	35	5,80	24,32	8,6
Р-н глюкози (ЮРІА-ФАРМ), 5%, 200 мл Закуплялась у МТК	липень	7,43	35	6,85	24,55	8,5
Р-н глюкози (Інфузія), 10%, 400 мл Закупка у Олігіма-фарм	травень	12,96	35	9,75	29,99	32,9
Лінкоміцин (Здоров'я) 2 мл, №10	червень	39,28	35	37,60	37	4,5
Лінкоміцин (Здоров'я) 2 мл, №10	жовтень	41,89	35	38,28	36,97	9,4
Но-шпа (Венгрія), 40 мг/2 мл № 10	січень	110,00	25	105,00	24,88	4,8
Но-шпа (Венгрія), 40 мг/2 мл № 10	березень	131,34	25	119,00	24,82	10,4
Но-шпа (Венгрія), 40 мг/2 мл № 10	грудень	211,02	23	176,80	22,88	19,4
Флуконазол (Технолог), 50 мг, №10	травень	14,97	25	13,70	25,04	9,3
Флуконазол (Технолог), 50 мг, №10	липень	14,98	25	14,42	24,9	3,9
Флуконазол (ЮРІА-ФАРМ), 2%, 100 мл	березень	59,40	25	51,50	25	15,3
Дексалгін (Берлін), 50 мг/2 мл №10	лютий	71,73	35	64,40	25,95	11,4
	березень	94,51	35	80,00	30,4	18,1
Дексалгін (Берлін), 50 мг/2 мл №10	квітень	109,07	25	99,25	25,98	9,9
Дексалгін (Берлін), 50 мг/2 мл №10	вересень	120,31	25	114,40	25,99	5,2
Магнія сульфат (Ніко), 5,0, № 10	березень	7,57	25	6,65	24,53	13,8
Магнія сульфат (Ніко), 5,0, № 10	травень	9,36	25	7,20	24,84	30
Шприц 2 мл (Бекон)	квітень	0,95	25	0,89	23,41	6,7
Шприц 5 мл (Бекон)	травень	1,33	25	1,16	24,04	14,7
Платифілін (Дарниця), 1,0, №10	лютий	24,19	35	21,32 – 21	24,9 – 24,78	13,5 – 15,2
Платифілін (Дарниця), 1,0, №10	березень	26,66	35	21,50	25	24
Атропін (Харків), 1 мл, №10	березень	11,94	25	9,5	33,61	25,7
Спирт 96% (Біо-Фарма), 100 мл	січень	9,15	35	8,00	25	14,8
Спирт 96% (Біо-Фарма), 100 мл	квітень	9,92	35	8,65	24,82	14,7

Також, ціни реалізації в аптечному пункті № 2 МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм» при поставці лікарських засобів та виробів медичного призначення іншими постачальниками нижчі, ніж при поставках медикаментів ПОКП «Полтавафарм».

Крім того, слід зазначити, як видно з таблиці 5, що в окремих випадках в аптечному пункті № 2 МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм» застосовувались вищі торговельні націнки на одні і тіж лікарські засоби та вироби медичного призначення ніж в інших аптечних закладах ПОКП «Полтавафарм» по м. Полтава в один проміжок часу (місяць, протягом якого здійснювалась реалізація).

Вищевказане підтверджується вибірковим аналізом видаткових накладних щодо поставки ПОКП «Полтавафарм» з торговельною націнкою лікарських засобів та виробів медичного призначення до МЛА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм» (якій підпорядкований аптечний пункт № 2, що розташований на території 2 МКЛ), яка в свою чергу застосовує торговельну націнку до 35 % до ціни придбання у ПОКП «Полтавафарм» лікарських засобів та виробів медичного призначення (див. табл. 6 – 7).

Таблиця 6

Номет та дата видаткової накладної	Назва лікарського засобу чи виробу медичного призначення	Ціна вир./там.	% націнки	Ціна відпускна без ПДВ
№209392 від 03.01.14	Магнія сульфат 25% 5мл №10	7,10	6,003	7,24
№211426 від 20.01.14	Ревмоксікам 1% 1,5мл №5	47,50	3,158	49,00
№216380 від 21.02.14	Димедрол 1% 1мл №10	6,05	2,479	6,20
№216380 від 21.02.14	Но-шпа 40мг 2мл №25	89,99	3,406	92,00
№218906 від 11.03.14	Дексалгін 2мл №5	60,70	5,994	65,43
№224832 від 22.04.14	Шприц 5мл (БД)	0,94	5,319	0,99
№224832 від 22.04.14	Шприц 20мл (БД)	1,61	5,230	1,69
№227675 від 15.05.14	Платифілін 0,2% 1мл №10	18,24	4,989	19,15
№228824 від 23.05.14	Аспаркам 5мл №10	9,17	5,045	9,37
№235206 від 14.07.14	Дексалгін 2мл №5	87,46	6,003	92,71
№235325 від 14.07.14	Новокаїн 0,5% 5мл №10	6,08	4,934	6,38
№238190 від 06.08.14	Цефтріаксон 1,0 №10	43,88	5,131	46,51
№247493 від 15.10.14	Лідокаїн 10% 2мл №10	12,88	5,978	13,65
№248169 від 20.10.14	Димедрол 1% 1мл №10	8,33	6,002	8,83
№248150 від 20.10.14	Дицинон 2мл №50	190,65	6,001	201,91
№254865 від 04.12.14	Метоклоперамід 0,5% 2мл №10	24,49	2,447	25,96
№255806 від 10.12.14	Дицинон 2мл №50	192,45	4,023	204,00

Таблиця 7

Номет та дата видаткової накладної	Назва лікарського засобу чи виробу медичного призначення	Ціна вир./там, грн.	Торг. націнка, з якою ПОКП «Полтавафарм» відпустило ЛЗ та ВМП МЛА №207 – філії ПОКП «Полтавафарм», %	Ціна відпускна без ПДВ, по якій ПОКП «Полтавафарм» відпустило ЛЗ та ВМП МЛА №207 – філії ПОКП «Полтавафарм», грн.	Торг. націнка в апт. пункті №2 МЛА №207 – філії ПОКП «Полтавафарм», %	Відпускна ціна в апт. пункті №2 МЛА №207 – філії ПОКП «Полтавафарм», грн. з ПДВ
№209392 від 03.01.14	Магнія сульфат 25% 5мл №10	7,10	6,003	7,24	25	9,05
№211426 від 20.01.14	Ревмоксікам 1% 1,5мл №5	47,50	3,158	49,00	-	
№216380	Димедрол 1%	6,05	2,479	6,20	-	

від 21.02.14	1мл №10					
№216380 від 21.02.14	Но-шпа 40мг 2мл №25	89,99	3,406	92,00	25	115,00
№218906 від 11.03.14	Дексалгін 2мл №5	60,70	5,994	65,43	35	94,51
№224832 від 22.04.14	Шприц 5мл (БД)	0,94	5,319	0,99	25	1,33
№224832 від 22.04.14	Шприц 20мл (БД)	1,61	5,230	1,69	25	2,26
№22767 5 від 15.05.14	Платифілін 0,2% 1мл №10	18,24	4,989	19,15	35	27,66
№228824 від 23.05.14	Аспаркам 5мл №10	9,17	5,045	9,37	35	13,53
№235206 від 14.07.14	Дексалгін 2мл №5	87,46	6,003	92,71	25	124,00
№235325 від 14.07.14	Новокаїн 0,5% 5мл №10	6,08	4,934	6,38	35	9,21
№238190 від 06.08.14	Цефтріаксон 1,0 №10	43,88	5,131	46,51	25	62,21
№247493 від 15.10.14	Лідокаїн 10% 2мл №10	12,88	5,978	13,65	25	18,25
№248169 від 20.10.14	Димедрол 1% 1мл №10	8,33	6,002	8,83	35	12,75
№248150 від 20.10.14	Дицинон 2мл №50	190,65	6,001	201,91	23	265,73
№254865 від 04.12.14	Метоклоперамід 0,5% 2мл №10	24,49	2,447	25,96	25	34,72
№255806 від 10.12.14	Дицинон 2мл №50	192,45	4,023	204,00	23	268,48

Отже, за результатом вибіркового дослідження встановлено, що ПОКП «Полтавафарм» здійснюється відпуск, відокремленим структурним підрозділам ПОКП «Полтавафарм», яким також є МЛІА № 207 – філія ПОКП «Полтавафарм», лікарських засобів та виробів медичного призначення з торгівельною націнкою від 2,447 до 6,003 %, потім відокремлені структурні підрозділи ПОКП «Полтавафарм» встановлюють до ціни, за якою придбали у ПОКП «Полтавафарм» лікарські засоби та вироби медичного призначення, торгівельну націнку (торгівельна націнка МЛІА № 207 – філія ПОКП «Полтавафарм» становить до 35 %), з якою реалізують їх кінцевому споживачеві.

Також слід зазначити, що обсяг реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення в МЛІА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм» в 2014 році посідає третє місце серед аптечних закладів ПОКП «Полтавафарм» по місту Полтава.

Враховуючи вищевикладене, дії ПОКП «Полтавафарм» щодо застосування торгівельних націнок, які призводять до зростання відпускних цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення для кінцевого споживача у аптечному пункті № 2 МЛІА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм», що знаходиться на території 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави, порівняно з іншими своїми аптечними закладами – невідокремленими структурними підрозділами, які знаходяться у м. Полтава, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку роздрібної реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення в територіальних межах 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави та в радіусі 500 метрів від неї, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На подання з попередніми висновками від 12.02.2016 № 02/47-ПВ у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ПОКП «Полтавафарм», яке було направлено із супровідним листом від 17.02.2016 № 02/780 до ПОКП «Полтавафарм», підприємством надано відповідь.

ПОКП «Полтавафарм» у листі від 26.02.2016 № 146 на подання з попередніми висновками від 12.02.2016 № 02/47-ПВ повідомила наступне.

«Підприємство «Полтавафарм» соціально спрямоване, здійснює відпуск пільговим категоріям населення з мінімальною націнкою, забезпечує через ФАПи та амбулаторії населення в сільській місцевості, приймає участь в державних та місцевих програмах.

Наше підприємство єдине, хоча й має в своїй структурі як невідокремлені так і відокремлені структурні підрозділи (філії). Накладення штрафу в максимально можливих розмірах на підрозділ обов'язково відіб'ється на фінансових результатах всього підприємства. Недоліки виявлені перевіркою будуть враховані в подальшій роботі» (мова оригіналу).

Також у вказаному листі ПОКП «Полтавафарм» зазначає, що «в зв'язку з тим, що п. 3 пропозиції рекомендується накласти штраф у розмірі до двадцяти тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян, звертаємося до Вас з проханням встановити мінімально можливий розмір вказаного штрафу та розстрочити його сплату на рік» (мова оригіналу).

Частиною шостою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за заявою особи, на яку накладено штраф, органи Антимонопольного комітету України своїм рішенням мають право відстрочити або розстрочити сплату накладеного штрафу.

Відповідно частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Територіальне відділення в листі від 17.02.2016 № 02/780 зазначало про необхідність надання інформації щодо доходу (виручки) ПОКП «Полтавафарм» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік.

Інформація щодо доходу (виручки) ПОКП «Полтавафарм» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік відсутня.

Частиною п'ятою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що якщо доходу (виручки) немає або відповідач на вимогу органів Антимонопольного комітету України, голови його територіального відділення не надав розмір доходу (виручки), штраф, передбачений абзацом другим частини другої цієї статті, накладається у розмірі до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

При визначенні розміру штрафу враховано, що ПОКП «Полтавафарм»:

- співпрацювало з територіальним відділенням, шляхом своєчасного надання інформації;
- підприємством визнано факт вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

- ПОКП «Полтавафарм» єдине в області комунальне підприємство, яке засноване на спільній власності територіальних громад сіл, селищ і міст області. Підприємство соціально спрямоване, здійснює відпуск лікарських засобів пільговим категоріям населення, забезпечує лікарськими засобами через ФАПі та амбулаторії населення в сільській місцевості, приймає участь в державних та місцевих програмах, здійснює виробництво лікарських засобів в умовах аптек Підприємства;

- звернення ПОКП «Полтавафарм» щодо накладення мінімально можливого штрафу, враховуючи соціальну спрямованість підприємства та економічну ситуацію на підприємстві.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52, 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 липня 1998 року за №471/2911, адміністративна колегія Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ПОКП «Полтавафарм» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку роздрібної реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення в територіальних межах 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави та в радіусі 500 метрів від неї за підсумками діяльності у 2014 році із часткою, що перевищує 35 %.

2. Визнати дії ПОКП «Полтавафарм» щодо застосування торгівельних націнок, які призводять до зростання відпускних цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення для кінцевого споживача у аптечному пункті № 2 МЛІА № 207 – філії ПОКП «Полтавафарм», що знаходиться на території 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави, порівняно з іншими своїми аптечними закладами – невідокремленими структурними підрозділами, які знаходяться у м. Полтава, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку роздрібної реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення в територіальних межах 2-ї міської клінічної лікарні м. Полтави та в радіусі 500 метрів від неї, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 даного рішення, відповідно до частини п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної

конкуренції», накласти штраф на ПОКП «Полтавафарм» у розмірі 17 000,00 (сімнадцять тисяч) гривень.

4. Відповідно до частини шостої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розстрочити сплату штрафу, накладеного на ПОКП «Полтавафарм» у розмірі 17 000,00 (сімнадцять тисяч) гривень на 12 місяців частинами, а саме:

- до 04 квітня 2016 року – 1600 грн.;
- до 04 травня 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 червня 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 липня 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 серпня 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 вересня 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 жовтня 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 листопада 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 грудня 2016 року – 1400 грн.;
- до 04 січня 2017 року – 1400 грн.;
- до 04 лютого 2017 року – 1400 грн.;
- до 04 березня 2017 року – 1400 грн.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України є обов'язковими до виконання.

Особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення комітету документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.